

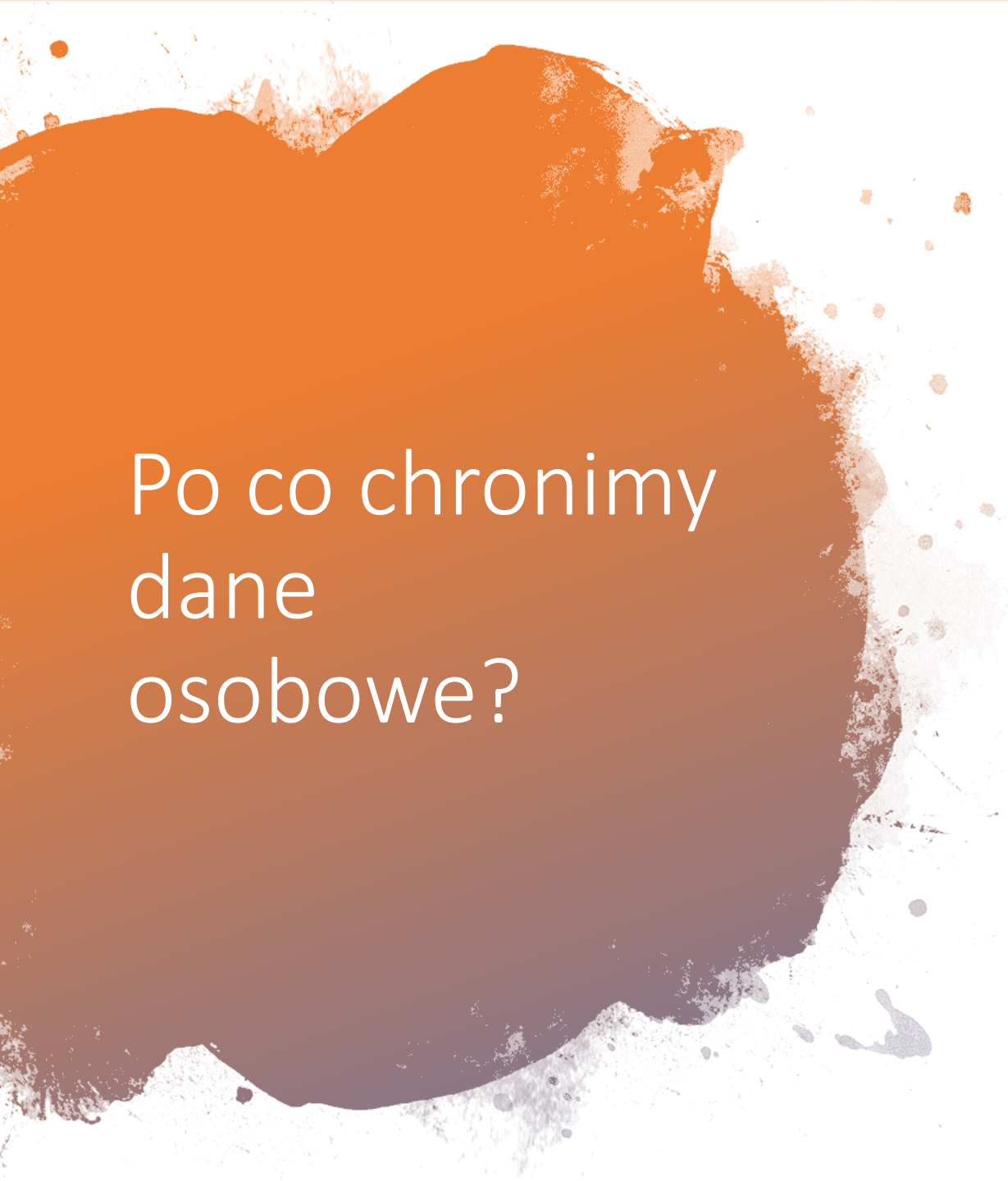
The background features a large, irregular watercolor splash. The top portion is a vibrant orange, which transitions into a deep blue at the bottom. The edges of the splash are textured and feathered, with small droplets and speckles of color scattered across the white background.

Jak chronić swoje
dane

A large, textured orange watercolor splash shape on the left side of the slide, with various shades of orange and some darker spots.

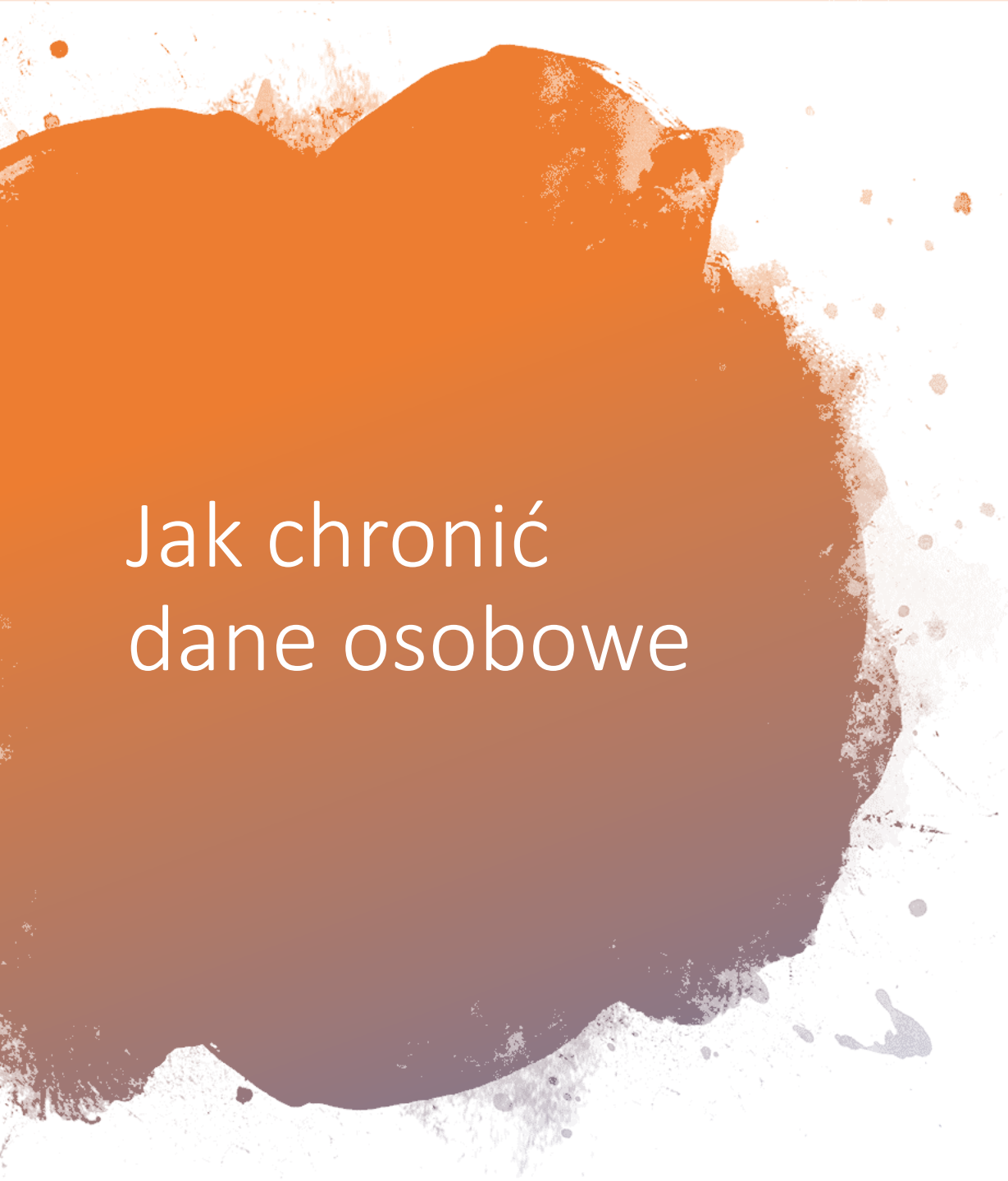
Co to są dane osobowe

- **Dane osobowe** stanowią wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania żyjącej osoby fizycznej.
- Poszczególne informacje, które w połączeniu ze sobą mogą prowadzić do zidentyfikowania tożsamości danej osoby, także stanowią **dane osobowe**.

Po co chronimy dane osobowe?

- Dane osobowe, są cennym „towarem” rynkowym wykorzystywanym w celach marketingowych i sprzedażowych.
- Zdarza się jednak, że w przypadku utraty danych osobowych, kiedy to danymi posługuje się osoba do tego nieuprawniona, dane te użyte są w celach przestępczych, takich jak np. wyłudzenie pożyczek czy kredytów.
- Przestępcy wykorzystują skomplikowane techniki informatyczne lub środki socjotechniczne, by wejść w posiadanie informacji o Tobie, w tym o Twoich danych osobowych.

Jak chronić dane osobowe

1. Uważaj na to co i komu udostępnisz o sobie w Internecie
 - W XXI w., w szczególności media społecznościowe mogą być kopalnią wiedzy o Tobie, o Twoim stanie majątkowym, miejscu pracy, wydarzeniach z Twojego codziennego życia. Zdarza się, że nadmiernie dzielisz się informacjami na swój temat. Przez to Internet jest źródłem wiedzy także o Twoich poglądach, zachowaniach konsumenckich, zainteresowaniach.

Jak chronić swoje dane

2. Nie zostawiaj dokumentów w zastaw
 - Podczas urlopu, wykonując różnego rodzaju aktywności, wypożyczając sprzęt, np. kajaki, łódki, czy narty albo łyżwy, nie oddawaj w zastaw dowodu osobistego, paszportu, prawa jazdy, legitymacji szkolnej lub studenckiej. Warto pamiętać, że zgodnie z prawem zatrzymywanie dowodu osobistego bez podstawy prawnej jest karane, natomiast nie wszystkie dane osobowe zawarte we wskazanych dokumentach są niezbędne dla realizacji celu wypożyczenia sprzętu.

Jak chronić swoje dane

3. Nie podawaj danych przez telefon

- Unikaj przekazywania danych telefonicznie – szczególnie, gdy to nie Ty inicjujesz rozmowę, ale ktoś dzwoni do Ciebie. Udostępnianie danych na odległość obarczone jest ryzykiem, brakiem pewności co do tego komu faktycznie dane są przekazane.

Jak chronić swoje dane

4. Uważaj na różne formularze, poprzez które udostępniasz dane
- Zachowaj rozwagę przy wypełnianiu i podpisywaniu różnego rodzaju ankiet, formularzy czy umów. Zastanów się czy faktycznie chcesz założyć kartę lojalnościową w sklepie, by mieć rabaty lub dodatkowe promocje. W takich sytuacjach podajesz sklepom imię, nazwisko, adres zamieszkania, datę urodzenia, adres e-mail, numer telefonu, a w zamian otrzymujesz promocje, bony rabatowe, dodatkowe upominki przy zakupach. Ale czy rzeczywiście warto?

Jak chronić swoje dane

5. Nie wyrzucaj danych na śmietnik,
dopóki ich nie zniszczysz

- Wszelkie dokumenty z Twoimi danymi, to kolejne źródło wiedzy o Tobie, zwłaszcza gdy zawierają one wiele różnych informacji umożliwiających wyciąganie wniosków na Twój temat, np. ustalenie tego, gdzie pracujesz, ile zarabiasz, kiedy nie ma Ciebie w domu, ile masz dzieci, jak drogie robisz zakupy. Dlatego też - zanim wyrzucisz dokumenty do kosza – należy je zniszczyć

Jak chronić swoje dane

6. Usuwać trwale dane z nośników

- Ogrom danych o Tobie może znajdować się na Twoich starych dyskach twardych, kartach pamięci, pendrive'ach czy innych nośnikach. Zwróć uwagę, że coraz więcej informacji na Twój temat jest zapisanych w komputerach, smartfonach, aparatach fotograficznych czy tabletach. Zanim się pozbędziesz takich urządzeń lub nośników, trwale usuń z nich dane. Jednak zwykłe ich skasowanie nie będzie wystarczające, gdyż wiele danych da się odzyskać. Dlatego zanim wyrzucisz nośnik albo go sprzedasz, usuń z niego dane, korzystając przy tym z odpowiedniego do tego oprogramowania.

Jak chronić swoje dane

7. Używaj programów chroniących komputer

- Używaj oprogramowania chroniącego komputer i urządzenia mobilne przed niepożądanymi działaniami z zewnątrz, np. złośliwego oprogramowania. Oprócz popularnych programów antywirusowych przydatne mogą być również te, które zabezpieczą przed ingerencją z zewnątrz tzw. firewall.

Jak chronić swoje dane

8. Bądź czujny w sieci

- Nie odpowiadaj na maile od osób, których nie znasz np. tzw. spamerów, zwłaszcza gdy domagają się podania jakichś informacji o tobie czy namawiają do kliknięcia w przesłany link lub otwarcia przesłanego załącznika, sugerują zmianę identyfikatora i hasła.
- Weryfikuj sklepy, w których chcesz coś kupić: czy w ogóle istnieją, czy i jakie mają opinie, czy są to podmioty zidentyfikowane, gdzie mają siedzibę, czy podany jest kontakt z ich właścicielem i czy kontakt ten nie jest ograniczony tylko do elektronicznego.

A large, textured orange watercolor splash graphic on the left side of the slide, with various shades of orange and some darker spots.

Jak chronić swoje dane

9. Zmieniaj hasła

Staraj się korzystać z różnych haseł. Dobrze jest, aby nie miały one nic wspólnego z Twoim życiem osobistym, miejscem zamieszkania, Twoim imieniem i nazwiskiem, datą urodzin, imionami Twoich bliskich czy Twoich zwierząt itp., tj. informacjami, które łatwo można skojarzyć z Tobą obserwując Twoje zachowania w sieci, czy połączyć z innymi informacjami o Tobie.

A large, textured orange watercolor splash occupies the left side of the image, with various shades of orange and some darker spots. The text is written in white on this splash.

Klasa 5a
przestrzega

**Pamiętajcie zawsze
chronćcie swoje dane
osobowe**